

Слънчо

ВЕСТНИКЪ ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОТЪ ШУМЕНСКА УЧЕБНА ОКОЛИЯ

Петъ броя годишно.

Всеки брой 1 левъ.

Списва комитетътъ отъ учители.

Ржкописи и суми се изпращатъ до Срѣдищния директоръ въ Шуменъ.

Разрешенъ отъ Областната дирекция въ Шуменъ — № 1020 отъ 3. [I. 1937 г.

Годиначе.

Съ добъръ другаръ
и въ зло време е весело.
Пословица.

Драги читатели,

Нашъ **Слънчо** е годиначе. Ето го пакъ предъ васъ, надеждно ваше другарче. Той е рожба на обичта ни къмъ Родина, на обичта ни къмъ наука, къмъ всичко българско и най-вече, на обичта ни къмъ българската книга и българския ни езикъ. **Слънчо** придоби тия свойства както ги придобихме и ние — отъ майката земя, която храни всички ни. Затова, ето го втора година между васъ, за да ви подсѣща съ тия си свойства за обичъ къмъ наука, къмъ Родина, къмъ българска книга и езикъ, къмъ всичко хубаво. Идва при васъ и ви моли да отдѣлите малко време за удоволствие да четете ученишки вестникъ. Идва да ви подслади съ четива. Идва и да ви поднесе съчиненията на съученицитѣ и другаритѣ ви отъ нашата околия. Той идва съ желание да ви каже добри и хубави нѣща. Затова носи името на най-хубавото и най-погрѣбното — слънцето.

Но за да може да върши тая голѣма и хубава работа, той иска и вашата помощъ. Първата ви помощъ е да го получавате и четете. Втората е, тия отъ васъ, които могатъ да пишатъ хубави съчинения да ги прашатъ на **Слънчо**.

Драги читатели,

Учебната година почна. **Слънчо** пожелава присѣщата на всички ни голѣма обичъ къмъ просвѣта да не ви напуска, българската коравина, издръжливостъ и трудолюбие да ви придружаватъ по пътя на учението. Вашиятъ успѣхъ ще радва **Слънчо**. Тая радостъ ще е единствената му награда.

Редакцията.

Молбата на книгата.

Моля ти се,
не ме пипай
съ нечисти
ръце, защото
то ме е срамъ
да ме видятъ
другитѣ деца изцапана.

Не ме оставяй на дъжда, защото и азъ мога да настина, както и ти настивашъ.

Не драскай върху листоветѣ ми съ моливъ или мастило, защото съ това ме загрозявашъ.

Не си слагай лактитѣ върху мене когато четешъ, защото ще ме задушишъ.

Не ме хвърляй разтворена съ листоветѣ върху масата: помисли си какво ще ти бжде, ако си на мое мѣсто.

Не слагай между страницитѣ ми моливи или други дебелѣ предмети, защото ще ме разкъсашъ.

За да забележишъ мѣстото, до кждето си прочелъ, никога не прегъвай листа, а сложи едно листче, следъ това ме затвори, та да мога и азъ да си почина.

Помни, че следъ като съмъ услужила на тебе, азъ трѣбва

да ида и у други деца. Може би, азъ пакъ ще се срещна съ тебе, и, навѣрно, ще ти бжде мжно да ме видишъ вехта, разкъсана и нечиста. Помогни ми да остана здрава и чиста, а азъ ще се помжча да ти бжда пакъ полезна.

Не ме разрѣзвай съ моливъ, прѣстъ или други дебелѣ предмети, защото ще заприличамъ на парцалива циганка.

Пази ме като зеницата на околото си, защото безъ мене ще живѣешъ въ мракъ, като човѣкъ безъ очи.

Отъ вестникъ „Зора“.

* Писателътъ шуменецъ **Стилианъ Чилинговъ** не престава да се бори съ перото противъ чуждитѣ училища въ нашата страна. Следъ като написа цѣла книга противъ тѣхъ, лѣтосъ написа въ вестникъ „Зора“ статия съ нови сведения за вредата, която ни причиняватъ.

Следниятъ брой що излѣзе къмъ 15 декемврий. Писмени-тѣ работи, предназначени за печатане, трѣбва да постѣпятъ до 1 декемврий. Пращайте ги до срѣдищния директоръ въ Шуменъ.

Маринъ С. Дриновъ

1838 — 1938.

Първиятъ български ученъ, първиятъ български министъръ на народната просвѣта се е родилъ презъ 1838 г. въ Панагюрище. Следъ завършване първоначалното училище става учител въ родния си градъ. Двадесетгодишенъ отива на учение въ Русия. Завършва университетъ въ гр. Москва. Щастлива случайностъ го завежда въ Западна Европа, (Италия, Франция, Австрия), дето въ библиотекитѣ на голѣмитѣ градове намѣрилъ ценни трудове за славянитѣ. Тѣ му послужили за източници на съчиненията, които написалъ го-късно.

Презъ 1869 г. заедно съ свои съмишленици основава **Българско книжовно дружество** и начева списание на дружеството. Сега дружеството се именува **Българска академия на наукитѣ**.

Презъ 1873 г. става професоръ въ университета на руския гр. Харьковъ.

Съ рускитѣ освободителни войски **Маринъ Дриновъ** идва въ отечеството си, става министъръ на народната просвѣта и туря здравитѣ основи на учебното ни дѣло.

Негова заслуга е избирането на София за столица. Той доказалъ, че тоя градъ е въ срѣдата на българскитѣ земи и на важенъ международенъ пѣтъ.

Умрѣлъ като професоръ, въ Русия презъ 1906 г. По-късно останкитѣ му били пренесени въ София.

Маринъ Дриновъ написалъ книгитѣ: 1. **Погледъ върху произхождението на българитѣ**, съчинение съ което доказалъ чисто славянския произходъ на

Стефанъ Караджа Тулчанецътъ.

На 25 септемврий т. г., въ Шуменъ, тържествено се освети и откри каменниятъ паметникъ — бюстъ на приказния герой и революционеръ

Стефанъ Караджа Тулчанецътъ.

Проектътъ на цѣлия паметникъ и бюстътъ му сж изработени безплатно отъ учителя — ваятель добруджанеца **Велиславъ Чалковъ**, а паметникътъ е изграденъ отъ срѣдствата на заселенитѣ въ Шуменъ добруджанци.

Чедо на българското село, **Стефанъ** попада случайно въ освободителното движение, но надаренъ отъ природата съ тѣлесна сила и ясенъ умъ, той бързо се запознава съ задачитѣ му, разбира ги добре и имъ се предава всецѣло. Отъ друга страна пѣкъ, благородството и скромността, които е притежавалъ, му позволяватъ да бжде съ войводитѣ войвода, съ четницитѣ — четникъ и другаръ. Така, той и **Хаджи Димитъръ** даватъ единъ отъ рѣдко срещанитѣ въ историята примѣри на съгласие и сговоръ. Макаръ народната поговорка да казва: „Орташка стока и кучета не я ядатъ“, тѣ доказаха що значи честно да се мисли и искрено да се работи за възвишено дѣло. Двама войводи, всѣки съ свой знаменосецъ, повеждатъ една чета и устояватъ безъ споръ и дѣлежъ до самата си смъртъ.

Хубавиятъ паметникъ на **Караджата** ще ни напомня за него, за подвига му и за она кжтъ отъ нашата земя, въ който той израстна и работи преди да тръгне за Стара планина, ще ни напомня и за поробена **Добруджа**.

Ж. Т. С.

българитѣ, 2. **Исторически прегледъ на българската църква**, съ което съчинение доказалъ правото на българитѣ да си иматъ независима черква. Написалъ и множество статии, печатани изъ тогавашнитѣ вестници и списания. Библиотеката си подарилъ на Народната библиотека.

* Шуменъ се разхубавява. Сега се довършва каменнат настилка на площадъ „**Цар Борисъ**“. Въ „**Алеята на възрожденето**“ е издигнатъ четвъртия по редъ паметникъ въ града, тоя на легендарния войвода **Стефанъ Караджа Тулчанецътъ**.

* Читалище „**Архангелъ Михаилъ**“ ще си има кино. Сега лонгътъ му се приспособява за кинотеатъръ. Въ скоро времето киното ще бжде нагласено, ще почне да работи.

БУДИТЕЛИ

Беседа

Илия Р. Блъсковъ

Добри П. Войниковъ

Чудно име! Хубаво, бодро и тревожно.

Всѣки човѣкъ мисли позиче за себе си да се изхранва, да се облича, да пази здравето си, да преследва щастieto си. Всѣки човѣкъ мисли и за най-близкитѣ си. Радва се, когато и тѣ, покрай него, сж добре. Това е основно свойство на човѣка.

Има и другъ видъ люде. Тѣхнитѣ грижи не спиратъ до тукъ. Даже, обратно, нѣкои отъ тѣхъ никакъ не мислятъ за себе си. Близкитѣ имъ се грижатъ за първитѣ имъ нужди. Вниманието имъ е погълнато отъ грижа за доброто на съгражданитѣ имъ, на сънародникитѣ имъ. Тия люде сж общественицитѣ, ученигѣ, писателитѣ, художникитѣ, строителитѣ и пр. Съ една дума, тѣ сж водителитѣ на по-малко способнитѣ, на по-малко загриженитѣ за общитѣ, народнитѣ работи.

Всѣки народъ има такива люде. И колкото повече ги има, толкова запазването и напредването му сж затвърдени.

На българския народъ не сж липсвали водители. Знаемъ, че нашиятъ народъ е образуванъ отъ два народа—частъ отъ прабългарския народъ и отъ славянското племе по нашитѣ мѣста. Прабългаритѣ сж имали многогодишенъ опитъ, знания и уредба въ живота си. И славянитѣ имали опитъ, знания и своя уредба. Новиятъ български народъ получилъ голѣ-

мо наследство отъ добро.

Най-първо сме имали люде, които сж се погрижили да не се погубятъ славянитѣ по нашитѣ мѣста.

По-късно, други сж се погрижили за обща вѣра и писменностъ.

Още по-късно, трети—за голѣма България, която да събира всички славяни на старопланинския полуостровъ.

Попадали сме въ робство, тежко и непоносимо. Намирали сж се умни и юначни люде да повеждатъ българитѣ на борба за свобода. Намирали сж се други да ни учатъ да пазимъ и обичаме всичко наше, българско.

Когато си спомнимъ това, предъ насъ се занизватъ образи и имена на мнозина водители: царе и духовници, князе и монаси, хайдуту и вестникари, просвѣтителу и революционери, иконописци и учители, писатели и учени.

Отскоро тия водители нарекохме будители, защото, когато другитѣ сж мислили за себе си и своитѣ работи, будителитѣ сж мислили единствено за всички ни и сж дали умъ, сили и животъ дори, за насъ и наше добро. Канили сж ни съ дѣла и думи да постъпваме като тѣхъ, да работимъ и мислимъ за нарсдно добро. Нареккохме ги будители, та самата дума да показва, че трѣбва да се стрѣскаме; че винаги трѣбва да мислимъ, освенъ за себе си, и за народа; че нашата сполукае

въ сполуката на народа ни.

Оппедѣлихме и день на будителитѣ Той е първи ноемврий, деньтъ на Св. Иванъ Рилски. Тоя пустинникъ, който върна ключето-злато на царъ Петра и му поръча да го употреби за засилване на държавата, а задържа храната и плодоветѣ, и тѣй поучи го какъ трѣбва да постъпва, за да има българска държава и български народъ съ своя вѣра. Той е деня на Рилския манастиръ. Презъ турското робство тоя манастиръ е билъ за насъ Ноевия ковчегъ, въ които не сж били скрити разни видове животни, а най-ценното, което имаме като народъ: езикъ, вѣра, народностно съзнание. Туй нѣщо искали да унищожатъ враговетѣ ни и успѣли тукъ-тамъ, но манастирътъ помогналъ да се запази.

Опредѣленъ е тоя день, за да получатъ нѣщо и будителитѣ. Тѣ не сж искали нищо, не сж получили награди. Какво можемъ да

имъ дадемъ освенъ нашата почитъ и благодарностъ? А какъ можемъ да имъ се отблагодаримъ, ако не разберемъ, че трѣбва да се стреснемъ, да се съзнаемъ, че сме народъ, който е ималъ достойни водители като тѣхъ и че и ние ще станемъ достойни за тѣхнитѣ мъжки и страда-

ния! Можемъ да се гордѣемъ като българи и като шуменци. И Шуменъ е далъ на народа ни будители. Въ околността ни сж работили строгитѣ бѣгарски ханове и князе, въ града ни сж работили или сж се родили и работили Василь Дрουμεвъ, Добри Войниковъ, Панайотъ Воловъ, Тодоръ Икономовъ, Сава Доброплодни, Илия Р. Блъсковъ и др. И тѣмъ дължимъ почитъ и благоардностъ. Дължимъ имъ и обетъ, че ще продължимъ това, което сж ни завещали.

Нека бждемъ винаги будни чедата на българския народъ!

Тодоръ Икономовъ

Сава Доброплодни.

И това се случва

Голѣмство съ мѣрка.

Персийския царъ Нучирванъ излѣзълъ на ловъ. Той сполучилъ да убие дивечъ и пожелаълъ да му го запазятъ. Но липсвала соль. Царьтъ изпратилъ люде, за да му намѣрятъ отъ съседното село, но имъ поръчалъ най-строго да заплатятъ стойността ѝ.

— Какъ така, велики царю, — възразилъ единъ царедворецъ, — нима и царьтъ ще заплаща нѣколко шепи соль? Всички негови поданици сж длъжни да му правятъ услуги.

— Запомни добре, — отговорилъ Нучирванъ, — не до царя се касае. Ако азъ си по-

зволя да взема само една ябълка отъ овоцнитѣ градини, моитѣ боляри ще смѣтнатъ, че могатъ всичко да взематъ безъ пари.

Царедворецътъ не можалъ да възрази.

Умниятъ слонъ.

Въ Индия слонътъ е и домашно животно. Въ много случаи той проявява забележителенъ умъ. Стопанитѣ на слонове ги употребяватъ за изпълнители на поръчки. Единъ день индиецъ изпрати домашния си слонъ до котларя за да му поправи котела. Следъ поправката животното му го донесе. Господарьтъ го взелъ, налѣ вода и видѣ, че котелътъ пропуца. Той пакъ го

който по-рано посещаваше тѣхния домъ, наричаше се братовчедъ на татко ѝ и त्याму викаше „чичо“. Следъ сватбата, тя започна да страни отъ този човѣкъ, защото разбираше, че той е най-голѣмиятъ виновникъ за раздѣлата на татко ѝ и мама ѝ и за нейното нещастие.

Скоро и татко ѝ се ожени за друга жена. Наистина, преди това той взелъ единъ день Вѣрка на колѣнетѣ си и я попита, дали тя ще може да обича тая жена, макаръ и не като своя майка, но поне като една по-голѣма отъ нея приятелка и като една добра възпитателка. На което Вѣрка отговори безъ колебание утвърдително, защото бѣше изпитала вече нейнитѣ милувки.

върна на котларя по слона. По пжтя умния слонъ се о до близката чешма, напъл го съ вода, занесе го на котла и го дигна надъ главата. Водата, изтичаща отъ незапената дупка на котела, раше непрекъснато върху гла на очудения котларь. Скоро той схвана какво опшение бѣше извършилъ работата си, пое котела, прави го напълно и го върна на стопанина му пакъ по на.

Маймуни съ фесове.

Единъ тунизки продава носѣше на гърба си вързо фесове. Минавайки презъ е гора, той реши да си отчине отъ непоносимата го щина. Легна край единъ неръ съ нахлупенъ на глав си фесъ. Но не спа мн време. Ужасни кръсѣци го будиха. Повдигна очи к върха на дървото и що да ди: десетки маймуни, вси съ фесове на глави. Горки не му остана време да се ди! Разбра, че стоката му падна, че той е съсипанъ. новницитѣ бѣха на клон

— Ще ви дамъ азъ да берете, проклетенци недни жбѣше имъ се той. Превъше се отъ ядъ, показва имъ юмруци. Но всички напрасно — маймунитѣ, ни съ червени фесове, подскачаха и се разпра по между си.

Бедниятъ продавачъ, шенъ и отчаянъ, седна въ шумата. Той почна да прета загубата си, да мисли жена си, за децата си, за гитѣ продавачи и съгражд които като узнаятъ за ст лото, ще го отритнатъ съ гравки. Но внезапно, на ха на отчаянието си, вътр феса си и го блъсна въ зоп. Въ мигъ, отъ дърве полетѣха къмъ вързоп фесове.

Ехъ, глупци! — рече ниятъ до уши продавачъ, аще видите вие другъ фесове. Прибра стоката си вързоп и, безъ да устѣща че голѣмата горещина, ве закри.

Боянъ Телилейски

Сираче съ родители.

Вѣрка бѣше много малка, когато единъ день родителитѣ и се скараха помежду си за нѣщо, което тя не можеше да разбере. После дълго време не си приказваха. По отдѣлно тѣ идваха при нея, вземаха я и ѝ се радваха, а тя ги милваше и цѣлуваше. Когато я попитваха: кого отъ двамата повече обича, тя се позамисляше и хитро отговаряше:

— И татко обичамъ повече, и мама обичамъ повече.

Ако продължаваха да я питатъ, тя обръщаше думитѣ:

— И мама обичамъ повече, и татко обичамъ повече.

И, наистина, тя не знаеше, кого отъ двамата обича повече. Тѣ бѣха за нея най-милитѣ и най-близкитѣ същества на свѣта и обичьта ѝ къмъ тѣхъ бѣше еднакво безгранична. Тя искаше да измисли една дума, въ която да се казва едновременно и „татко“ и „мама“, но винаги, или „мама“ се отронваше по-рано изъ нейнитѣ устица, или „татко“, и тя никога не можеше да измисли тая дума.

Единъ день попита учителката си въ забавачницата да ѝ каже знае ли нѣкоя такава дума, съ която да се казва едновременно и „татко“ и „мама“. Но когато учителката я помилва и ѝ каза „родители“, Вѣрка, видимо, не остана доволна отъ тая дума, защото тя искаше тая вѣлшеб-

на дума да съдържа едновременно и „татко“ и „мама“ и да звучи еднакво сладко, както и имената на тия две мили и скъпи за нея същества. Тая дума тя никога не намѣри.

Тя искаше понѣкога да се приближи до татка си и до мама си, да ги хване за ръцетѣ и да ги помоли заради нея да се помирятъ.

Най-после, нейнитѣ родители заживѣха по отдѣлно въ различни градове. Сега мжката на Вѣрка стана още по-голѣма. Когато живѣеше при мама си, нейната душичка бѣше при татка ѝ, а когато живѣеше при татко си, нейната душичка бѣше при майка ѝ. Така тя никога не ги напушаше въ душата си.

Скоро Вѣркината майка се ожени за другъ мжжъ,

Вѣрка бѣше вече не давна въ основното училище, когато тя имаше едно братче при родител си мама и при татка си.

Когато презъ лѣтото миваше да живѣе при тека си, нейнитѣ разговори съ братчето ѝ бѣха всецоло споменитѣ ѝ за дего готото братче и обратно, угато тя отиваше при нека си, говорѣше все другото си братче. Като та тя искаше да ги сприяли предварително, единъ день, когато изсрѣщнатъ, да се обикнотаква, както и тя ги обик

Единъ день, презъ ваканцията, следъ като Вѣра съ мжка бѣше свършила класъ и приближаваше времето да постъпи въ закл, тя каза на майка ко

— Мамо, ти виждашъ

Разсадници на просвѣта.

Сграда на читалище „АРХАНГЕЛЪ МИХАИЛЪ“ въ гр. Шуменъ, строена презъ 1896 г.. Предъ нея, обърнатъ на югъ, е паметникътъ на дарителя за народна просвѣта Нанчо Поповичъ.

Презъ турското робство дѣдитъ ни проумѣли, че презъ просвѣта и образование ще могатъ да напреднатъ и да се борятъ за правдини и свобода. Почнали да откриватъ училища. Но само училища имъ се видѣло недостатъчно. Замислили за образование и просвѣта на възрастнитъ. Постепенно въ тяхъ узрѣла мисълта за читалищата. Скоро въ българскитъ земи почнали да възникнатъ и читалища.

Такива сж и шуменскитъ читалища „Архангелъ Михаилъ“, основано презъ 1856 г. и „Напредкъ“, основано презъ 1868 г.

Читалища, каквито имаме ние, въ такъвъ видъ, нѣма въ друга страна. Въ нѣжбина има библиотеки, читални и пр., но читалища за самообразование, за въздира на народна просвѣта

и народно образование има само у насъ.

Ако и читалищата въ града ни да сж едни отъ първитъ по възраст, днесъ сж изостанали поназадъ отъ читалищата въ другитъ ученлюбиви градове. Затова настоятелството на читалище „Арх. Михаилъ“ е разпратило писмено **изложение** до всички шуменски граждани. Моли ги да станатъ членове на читалището и да го подпомогнатъ, за да увеличи книгитъ и списанията си, да уреди музей, да може да върши работата си, както е правило това, когато е процъвтвало.

Членскиятъ вносъ е 40 лева за година.

Книги за прочитъ на малки читатели „Архангелъ Михаилъ“ дава срещу 20 лв. годишна вноска, а „Напредкъ“ срещу 12 лева.

Дѣдовата Козица

Купува дѣдо коза, вързва я съ вжжеия пуща да пасе. Но тя ще пригрize вжжеето, ще поклати брадичка и, хайде у горичка.

Тамъ, хубавия пѣтенъ день, ще прекара триятно, а презъ нощта,

трѣбва да се бори със вълка. Погледнешъ на заранята я нѣма — отъ козата останали коститъ и рога.

Такава бѣ сждбата на шестъ козици, забѣгнали въ планината.

— При мене да стоятъ

не щатъ—дѣдо рече. Нѣма кози да отглеждамъ вече!

Зарича се, зарича, но нали козитъ обича!

На пазаръ отиде дѣдо старъ и не се стѣрпѣ, щомъ козица хубава видѣ.

— Младичка е тая, ще се привърже къмъ мене и ще видя, що ще чини вълчо уменъ.

Речено—отсѣчено! Купи дѣдо козица, мила хубава сестрица, съ кротки очи, бѣли, хубави косми, съ лѣскаво копито на всѣка нога и спирално вити рога. Па и добра—дѣдо я дои, а тя мирно си стои, кротува.

Върза я дѣдо съ вжже

Тя не можеше да се раздѣли съ майка си, а струваше й се, че се раздѣля съ нея за винаги. И майка й плачеше безутешно.

— Ехъ, мамо, — започна Вѣрка, като да искаше да успокои майка си и да я увѣри, че нейната мжка е по-голѣма въ сравнение майчината, — ти имашъ тукъ другъ мжжъ и свое дете което е и негово, дете, което при васъ се чувствувва дома си. И татко си има тамъ своя жена и свое дете, което при тѣхъ се чувсвува у дома си. А пъкъ азъ при две майки и при двама бащи, че нито съ единъ. И безъ баща и безъ майка. За мене, мамо, знаешъ ли, нито тука има мѣсто, при чуждия баща, нпто тамъ, при чуждата

Училищниятъ звънъ.

Звънъ, звънъ, звънъ!
Бий звънецътъ на школото.
Звънъ, звънъ, звънъ!
Ставай, Мирко, отъ леглото!

Звънъ, звънъ, звънъ!
Почна новата година.
Звънъ, звънъ, звънъ!
Трудъ те чака, юначина!

Звънъ, звънъ, звънъ!
Мирно войнство се тукъ събира.

Звънъ, звънъ, звънъ!
То щасте въ знането намира.

Илия Антоновъ
ученикъ отъ гимназията

на побито колче и я пусна на ливадата, въ задния дворъ, край хубаво долче. „Отъ тоя дворъ нѣма да видишъ ни планина, ни боръ,“ — помисли си дѣдо. Дѣдовата козица сладко хрупа тревца и на умъ не й идва за планината. Наглежда я дѣдо и си дума: „Обича тая на моя дворъ зеленината.“

Не мина много. Огяде се дѣдовата козица. Омръзна й ливадата и, като видѣ планината, рече си: „Ние, козитъ, обичаме да сме пуснати надалече по високитъ мѣста, дето има храсти и листа. Не е за насъ дворъ, нито обора. Той е за магарето и вола.“ Почна да блѣе и да гледа планината. „Ме-е-е! Ме-е-е“, оглушва цѣлото поле. Козата залинѣ, млѣкото й намалѣ, тревата й подгорча. Почуди се дѣдо и се разгълча.

Тя му каза единъ день, следъ като я издои:

— Омръзна ми, дѣдо. Тукъ не се стои. Ще ида горе въ планината, не щати зеленината.

— Козице, сестрице, ти да идешъ тамъ, какъ не те е срамъ! Добро мое, трѣва ли не ти достига?

— Дѣдо!.. Стига! стига!

— Злато мое, козице, да не би да ти е кжсо вжжеето, или тжгувашъ за полето?

— Не е, не е и то!

— А що е дѣдовото?

— Пусни ме горе въ планината, искамъ си свободата.

майка, ами по-добре на гробищата.

Тѣ и дветъ плачеха и се прегръщаха, задавени въ сълзи. Кондукторътъ съ мжка раздѣли безутешно ридаетитъ и прегърнали се, въ последна раздѣла, майка и дъщеря.

Вѣрка си взе стомничката съ водицата за изъ пжтя, прибира си кошничката съ дрешкитъ и книжкитъ, цѣлуна се за последенъ пжтъ съ майка си, и влакътъ я отнесе къмъ нейния татко.

Татко й я посрещна съ отворени обятия и съ радостни сълзи на очитъ. Той бѣше докторъ, но сърдцето му бѣше нѣжно, като на жена.

Вѣрка бѣше тоя пжтъ много доволна отъ приема на своята мащеха, а татко

На учене.

Ученически маршъ.

Хей, другари, чуйте звънний гласъ,
той зове ни на школото да вървимъ,
за учене пакъ дошелъ е часъ.
Хей, другари, не трѣбва да се бавимъ!
(Хей, другари, данъ се бавимъ!)

Следъ почивка трудъ ни чака тамъ —
въдохновени ще работимъ всѣки день —
а игри и пѣсни дружни намъ ободрене ще сж, сила и под-
емъ.
(а игри и пѣсни дружни ще сж сила и поде-
мъ).

Йосифъ Желѣзовъ.

ХУМОРЪ

— Колко е часътъ, бе момче? — пита единъ господинъ уличника, който се навѣрта край хотела.

— Дванадесетъ, господине!

— Хмъ, азъ мислѣхъ пжкъ че е много по-късно.

— Никога не става по-късно, господине, защото, следъ като общинскиятъ часовникъ удари дванадесетъ, почва отъ начало, единъ часъ, два часа, три часа...
Господинътъ стои безмълвенъ, а уличникътъ самодоволно, съ свирня, поема изъ улицата.

Разкажете, кой, кога и при какъвъ случай, прѣвъ е разказалъ приказката за „Частитъ на човѣшкото тѣло?“ Какво е причинило разказванетоъ й?

После всичко стихна... Тя се малко пообърна. Ето—вълка зърна.

Съ вълка цѣла нощъ бори се тя, колкото можа, но не издържа.

На заранята отиде дѣдо въ планина и се чуди, що да види: пакъ копита и рога отъ непослушна коза. Дѣдо се разплака, козата си оплака. Следъ това се пакъ зарече—козица да не купува вече.

По Алфонсъ Доде
— Живко Т. Станчевъ.

разговарѣха: Вѣрка разказваше на баба си своитѣ детски спомени за другото си братче, разказваше за хубавитѣ дни на миналото, когато татко и мама й не сж били още скарани. Много често тѣ дветъ заспиваха, потънали въ сълзи.

Добра бѣше Вѣркината баба, но едно нѣщо помрачаваше Вѣркината любовъ. Тя не можеше да разбере, защо често нейната баба завършваше своитѣ наставления съ следнитѣ думи:

— Помни хубаво мойтѣ думи, мойто мило внуце, защото азъ докато съмъ жива нѣма да престана да те напжтвамъ и предпазвамъ отъ злинитѣ на живота, но нали виждашъ, Краятъ въ следния брой.

Изъ сборниците за най-хубавитѣ съчинения.

Айше.

Айше е ученичка въ второ отделение. Родителитѣ ѝ сж бѣдни люде. Баща ѝ е цигуларъ, а майка ѝ работи чужда работа.

Вчера ни водиха на разходка. Бѣхме на горската поляна всички отделения. Следъ като се наиграхме и закусихме, приготвихме се за пжтъ. Когато тръгнахме, учителътъ ми каза да погледна назадъ. Азъ се обърнахъ и видѣхъ, че Айше събира въ кошничката оставения отъ насъ хлѣбъ. Следъ това тя внимателно покри кошницата съ палтото си и се нареди при отѣлението си.

Като видѣхъ тази картина, азъ си помислихъ: идва си въ кжщи загриженъ бащата на Айше, цигуларътъ Яшаръ, и си мисли, какво ще ядатъ вечерта децата му. Тѣкмо си мисли това Яшаръ, и гладнитѣ му деца го задърпватъ и питатъ, какво имъ носи за ядене. Яшаръ не знае, какво да имъ отговори. Въ това време, влиза Айше съ пълна кошница комачки хлѣбъ. Майка ѝ бързо направя попара съ слънчогледово масло и всички се нахранватъ. Една вечеръ доволни и сити!

Голѣма ще да е била радостта, която бедното дете достави на родителитѣ си.

Малчевъ Иванъ Малчевъ, отъ IV отдѣл, у-ще „Нанчо Поповичъ“ Шуменъ.

(Написано на 26, IV. 1934 год.)

	сно	вик	
ва	лош	ре	се
ко	не	ле	на
	ня	из	

Отъ сричитѣ на тая фигура се подрежда изречение — поговорка.

Алкохолътъ.

У бай Недьови царѣше радостта. Имаха си бебе. Хемъ пѣкъ и момченце. Баща му не можеше да си намѣри мѣсто отъ радостъ. Радваше се и майка му.

Кръстиха го. Галено име му туриха — Дамянчо.

Порастна то. Пратиха го въ школото. Обичаха го учителитѣ и съученицитѣ му. Но когато отиваше на училище, миршеше на вино. Родителитѣ му го научиха да пие. Обѣдътъ и вечерята имъ не минаваха безъ вино. Даваха и на Дамянча. Майка му го молѣше: „Пий, Дамянчо, пий маминото, пий да не ти стане нѣщо!“ И той пиеше, не учеше!

Майка му и баща му умрѣха. Остана той самичекъ. Напуста училище и почна да ходи по кръчмитѣ да пие. Огъ сутринъ до вечеръ пиеше. Седналъ до масата, въ кръчмата, пиеше и мислѣше, какво да продаде за да пие.

Пропи всичко. Стана жалкъкъ просекъ. Съ милостинята, която събираше, купуваше вино. Умрѣ пиянъ въ студа.

Добри Стойчевъ, IV отдѣл, у-ще „Св. Кирилъ“ Шуменъ.

Писано на 12 февр. 1935 год

Хайде на панаира!

Слънцето подаде огнено-червеното си чело.

Азъ се събуждамъ и трия сънливитѣ си очи

— Хайде на панаира! — провикнаха се другаркитѣ ми. Я, какво си се успала!

— Панаиръ ли? Почакайте, почакайте тогава! Готово, тръгнахме.

Запретнахъ се, кривнахъ шапка, че хайде на панаиръ

Неусѣтно се изпрѣчиха предъ насъ бѣли палатки, накацали като гължби. Бѣше панаира. Шумъ до Бога. Разни пазарения, викания, пѣния, ще ти пукнатъ тжпанчетата на ушитѣ. Влизамъ и на кждето и да се обърнешъ, навсѣкжде те канятъ:

— Елате, елате да видите хубавата работа на бай Фико!

Спирамъ сена стѣкларитѣ. Навалица, яйце да хвърлишъ. мѣсто нѣма да си намѣри. Една селянка, грабнала чиния и вика:

— Маръ ху-у-у! Колко пари, мари?

— Петъ, петъ!

— Аха, десетъ! Три лева стигатъ!

— Не може!

— Конинка чиния 5 лева! Ха де, ха де, не ставай, булка, таквазъ, хайде 3 лева.

На друга страна друго пазарене:

— Туй пощѣ колко пари, мари?

— Само 3 лева!

— Какви сж шарени! Ама кенарчета нѣматъ ки!

Тръгнахъ нагоре и тамъ хората си дератъ гласовѣтѣ. Насреща ми менто-продавецътъ. Разтворилъ уста като буря, пѣе, само и само покупки да ставатъ:

— Купете си мента

Докато е момента,

защото бай Божко

дава по множко!

Ментата е харна,

Защото е отъ Варна!

Да ви кажа правата, сли-

сахъ се на кжде да гледамъ. Отсреща виждамъ хора, току се подсмиватъ. Затичахъ се и що да видя: единъ турилъ на главата си кюлоти, взелъ въ ржката си други и само ги мѣтка насамъ-натамъ и вика:

— Кюлоти, кюлоти, най-финнитѣ кюлоти, всѣки може да си купи кюлоти.

Една бабичка съ слабъ старешки гласъ го пита:

— Ей, момче, колко лева струватъ тѣзъ кюлоти?

— На тебе, бабко, ще ги дамъ само прѣо и го-следно 23 лв

— Е-е, не ставай такъвъ, дай ги 20 лева!

— Вземи, вземи, бабко, вземи, давамъ ти ги! Да ги носишъ, бабко, 120 год.

И пакъ си продължава да пѣе. Веселъ народъ брей, веселъ свѣтъ!

Отидохъ при мекичецата

— Дай ми едно мекиче бе! — викамъ азъ.

— На, че да порастнешъ! На друга страна се раз-

цирлило едно момиченце и вика на баща си:

— Ади ба, тате, искамъ фѣсъ-фѣсъ ба!

а — Адя, адя, то само гражднята ядатъ фѣсъ-фѣсъ!

— А бе, купи на момиченцето като му се яде!

— То да не се учи да яде, чункимъ на село се фѣсъ-фѣсъ яла.

Току що си бѣхъ изляла мекичето, минава снѣжко. Нахлупилъ си бѣла капела, покрай него не се минава.

— Хайде, купете снѣжко на клечка! Да дите какво приятно яде

На друга страна се обда семкопродавецътъ:

— Семкия-я, семкия-я

Изеднѣжъ се изпрѣдъ насъ едно голѣ

чудовище, на което б

накацали мн жесто

Това сж моторнитѣ лю

Очитъ ми се залепиха

и само гледахъ кой

и кой се качва. Горѣ

отъ желание да се лю

но ме бѣше страхъ. Са

като чуя какъ бучи, к

та ми настрѣхва. Ето

Абисинската желѣзниц

Качихъ се на нея. А

толкова приятно се

ва, че не ми се сли

толкова бѣхъ пленена,

отпосле, колкото пжти

вахъ, се на нея се возѣ

Докато вървѣхме и гле

ме, сѣтихмѣ се и отидо

къмъ цирковѣтѣ. А та

като се развивали:

— А-ха-а-а, насамъ,

самъ, народе! Ето, ето,

се рѣже главата на мон

то! Само 2 лева се пла

За съжаление, нощ

бързо се спустана надъ о

вения панаиръ. Лампитѣ

моторнитѣ люлки, бира

и дюкани бѣха запале

Хиландитѣ звездици съ

трептѣха около пълн

кия месечко.

Но посетителитѣ не

слѣха и да си отиватъ,

щото тоя панаиръ бѣ

бавъ и не имъ даваше

се откъснатъ отъ нѣго.

Блага Герчева Йовчева.

Образц. прогимназия — Шуменъ.

Ж. Фонсагивъ.

Последниятъ есененъ листъ.

На върха на яворово дърво единъ жълтъ листъ се съсухря. Единъ по единъ другитѣ листа се откъснаха отъ клонетѣ си и се прѣснаха изъ стърнищата. Тоя се смѣташе, че има предимство, и ето, той усѣща, че скоро ще падне. Напразно се притиска съ все сила, ето го откъснатъ, върти се и . . . на земята.

— Какво ще стане съ мене! — пѣшка той. Слънцето ми бѣше съседъ, азъ господствувахъ на полето. Ако ми се случеше да се наведе, одобрителниятъ шепотъ, произлѣзълъ отъ потреперването на листата, моитѣ братя, ми отговаряше. При пукването на зората, азъ бивахъ поздравяванъ отъ гласовитата чулулига. Вечеръ първиятъ лжчъ на луната се спираше върху менъ. Може ли да бжда осжденъ да съхна върху мрачната и помръзнала земя?

И листътъ се раздвижва, изправя се толкова много, че буйниятъ вѣтръ го понася.

— Ахъ, знаехъ си, не можехъ така да остана. Служителътъ ми Вѣтръко ми помага да полетя. Не бързай, не бързай, моля! Не мога всичко да видя!

— Е, де ме спира той?

Върху купчина камъни. Какво чините бе камъни? Азъ съмъ най-високиятъ листъ отъ яворовото дърво и виждате, хвърча, за да се забавлявамъ. Какво е предназначението ви въ свѣта?

— Не виждаше ли ти отъ дървото си бѣлитѣ пжтища, разкъсващи горитѣ и полята? Ние служимъ за направа на тия пжтища, по които минаватъ людетѣ и колята имъ.

— Хайде, Вѣтръко, хайде по далече

Ето го на брѣга на рѣката.

— Добъръ день, огледално хубава рѣка. Азъ съмъ единъ отъ яворовитѣ листа. Пжтувамъ, за да се осведомявамъ. Кажи ми, какво е предназначението ти въ свѣта

— Какъвъ яворъ? — ро-моли рѣката Единъ ли виждамъ да минава? Азъ съмъ много заета и не мога да си губя времето да те слушамъ. Въ вълнитѣ си азъ закрилямъ милиарди риби и растения, азъ въртя колелата на воденицитѣ и пренасямъ корабитѣ. . .

— Чудно! Какъ не познава дървото ми. Не си въобразявахъ, че свѣтътъ е толкова голѣмъ. Подалеко, добри! ми Вѣтръко, все по-далеко.

Ето го предъ колибката на кучето.

— Поздравъ, чичо кучо!

Моля, не ме разкъсвай съ лапата си—азъ нежелаехъ да те обезпокоя. Би ли ми показалъ какво е предназначението ти на тоя свѣтъ? Азъ съмъ . . .

— Ти си безочливецъ и разсѣянъ, щомъ налиташъ върху носа на людетѣ! Махай се, не искамъ да се въртишъ около ми! Азъ пазя кжщата на човѣка, който ми е господаръ.

— Всѣки си има работа, — си рече листътъ. Само азъ ли не работя? Следъ всичко, което узнахъ, може би, не е никакво превъзходство да си стѣрчалъ високо като мене. Подалеко, приятелю вѣтръко, още по-далеко.

Вѣтрътъ го пренесе върху покрива до грѣмотвода.

— Ако и да съмъ малкъ, залутанъ листъ, би ли билъ добъръ да ми обяснишъ, защо сж те заболитѣ тѣй високо, както и азъ бѣхъ върху моя клонъ, Азъ много се стразувахъ отъ буритѣ. Ти не се ли плашишъ? . . .

— Азъ привличамъ грѣма, — отговаря грѣмотвода, — за да го отклоня отъ кжщата и людетѣ.

— Какъвъ себелюбецъ съмъ билъ! — мисли листътъ. Добри ми приятелю, Вѣтре, моля те води ме тамъ, дето мога да послужа за нѣщо. Камънитѣ, водата, животнитѣ, метали-тѣ помагатъ на човѣка.

Азъ видѣхъ по пжтя, какво той добива отъ дървотата и плодовѣтѣ имъ. Но какво може едно просто цвѣтче или малкиятъ невежъ листъ?

Вѣтрътъ остави листа върху облѣгалото на единъ прозорецъ. Презъ стѣклото той вижда жена наведена върху легло, въ което се оплаква страдащо дете. Жената оставя за мигъ детето, за да търси въ една торбичка стиска цвѣта и малки сухи листа. Тя ги запарва въ вода и дава отъ нея на детето да пие. То се успокоява и заспива.

На листа му се струва, че всичко е разбралъ. Той почти полудява. Искане се да влѣзе въ всички кжщи, за да стане листъ за лѣкуване. . . Но, уви, навсѣкжде безмилостна метла го гони, изхвърля го вънъ.

— О, Господарю, Вѣтре, не ме ли бива за нищо? Азъ искамъ да услужвамъ!

Вѣтрътъ го хваща, повлича го буйно, обръща го по волята си въ студа, въ нощта.

— Свърши се, — мисли си горкиятъ. Гордостъ е да допушамъ, че такъвъ дребничкъ листъ може да участвува въ труда на свѣта. Азъ съмъ билъ не-сѣзнаващо се украшение. Ето ме мъртавъ вече. . .

Азъ ще изчезна неизползуванъ, безполезенъ. Защо

пѣкъ ме обзема желане да се предлагамъ, щомъ е вече късно? Отъ де-никва нуждата да иска да разбере всичко? . . .

Бурята утихна. Листъ стана почти прозраченъ, раздранъ отъ блѣсък. Той се смѣта смѣшенъ, жалкъкъ, безъ да знае, е още очарователенъ дантелената си дрешка.

Ето го доведенъ до стото, въ което леж о-окапалитѣ му братя. ната ги е украсила блѣстящи камъчета. Сени въ тѣлпа отъ ки видове, съ треви, обѣркани клони, безбро-тѣ образуватъ блѣсти отъ бѣлота покривка, то се простира надале-

— Братя, вие ли щите така? — пита се ливо пжтникътъ. Ако поржчано да изпѣлн-нѣкоя задача, ще ли позволите да работя-васъ заедно?

— Де си билъ до-скитнико? Скоро се-вай между насъ! О-ух те чакаме. Ела! Ние-пазваме земята отъ зам-ване. Въ нея дремятъ-ната на хилядни прол-цвѣта, които ще зарад-човѣшкитѣ о ч и. ст-обезпечаваме б ж д н-жетва на людетѣ.

Отъ френски — Ж. П.

Домъ безъ кн-е като човѣ безъ ду